

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av delårsbokslut per augusti 2014

Rapport nr 12/2014

November 2014
Peter Bjureberg och Malin Westerberg Blom, EY
Dnr: REV 61:2-2014

Västerbotten läns landsting

Granskning av delårsbokslut 2014-08-31

Genomförd på uppdrag av revisorerna

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Avgränsning och ansvar	5
2.4	Revisionskriterier	5
2.5	Metod och genomförande	5
3	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER	6
3.1	Bokslutsprocessen	6
3.2	Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer	7
3.3	Resultaträkningen	8
3.4	Balansräkningen	10
3.5	Bedömning	11
4	UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	12
4.1	Finansiella mål	12
4.2	Balanskravet	13
4.3	Bedömning	13

1 Sammanfattning och bedömning

EY har på uppdrag av revisorerna i Västerbottens Läns Landsting översiktligt granskat Västerbottens Läns Landstings delårsbokslut och styrelsens delårsrapport per 2014-08-31. Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionsred.

Efter genomförd granskning bedömer vi att;

- den finansiella redovisningen har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningsred/normgivning,
- räkenskaperna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet för perioden och ställningen per 2014-08-31 och att det därmed utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års resultat. Dock finns det utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.
- finansiella mål för god ekonomisk hushållning har fastställts och följts upp,
- såväl fastställt investeringsmål som resultatmål kommer att kunna infrias 2014 men Landstingets styrelse och nämnder står inför fortsatt svåra utmaningar med att anpassa verksamheternas kostnadsramar till den finansiering som finns att tillgå,
- Landstinget kommer att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat för 2014.

Den underliggande och för Landstinget påverkbara nettokostnaden utvisar en prognostiserad negativ budgetavvikelse om -82 Mkr för 2014. Vi noterar att den beräknade avvikelsen inte är i paritet med utvecklingen för årets två första tertial. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen och med respekt för de problemområden som utgör grunden till de negativa avvikelserna, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.

Våra observationer från granskningen kan vidare sammanfattas i följande noteringar:

- Som vi tidigare påpekat bör processen för delårsrapporter/årsredovisning stramas upp och tidigareläggas i sina respektive beståndsdelar.
- Inför avgivandet av årsredovisningen bör upplysningarna kring bolagskoncernen ses över, inkluderande beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.
- Tidigare gjorda påpekanden och rekommendationer gällande bland annat hantering av automatkonterade periodiseringar och läkares jourkompensation kvarstår.
- Landstinget rekommenderas att prioritera arbetet med att implementera komponentredovisning avseende materiella anläggningstillgångar.
- I vår rapport efter den utförda bokslutsgranskningen 2013 framförde vi synpunkten att en sammanhållen rapport avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet, bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Detta med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser. Vi konstaterar att vår synpunkt inte har uppmärksammats i årets upprättade delårsrapporter.

2 Inledning

EY har på uppdrag av revisorerna i Västerbottens Läns Landsting översiktligt granskat Västerbottens Läns Landstings (Landstingets) delårsbokslut och delårsrapport per 2014-08-31. En motsvarande granskning har tidigare under året genomförts avseende delårsbokslut och delårsrapport per 2014-04-30. Denna granskning avrapporterades till revisorerna i revisionsrapport daterad den 2 juni 2014.

2.1 Bakgrund

Revisorerna skall enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i delårsrapporten.

Enligt de riktlinjer som gäller ska revisorernas granskning av Landstingets delårsbokslut och verksamhetsberättelse söka svaret till följande frågor:

1. Har verksamheten drivits så att fullmäktiges beslutade verksamhetsmål uppnås?
2. Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
3. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna granskning är att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om fråga två och tre ovan.

Vidare är målsättningen med granskningen att bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild av Landstingets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2014-08-31, samt om rapporten är upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning (KRL). Detta arbete utförs med främsta syfte att pröva huruvida upprättat delårsbokslut utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års verksamhetsresultat.

Följande revisionsfrågor skall besvaras genom granskningen:

- Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
- Är landstingsstyrelsens avgivna delårsrapport upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed?
- Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att landstingsfullmäktiges beslutade finansiella mål kommer att uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

Rapporten innefattar väsentliga iakttagelser och sammanfattande bedömningar.

2.3 Avgränsning och ansvar

Granskningen ska omfatta samtliga styrelser och nämnder inom Landstinget. Granskningsuppdraget ställer inte krav på att alla verksamheter skall granskas ingående. Det handlar istället om en mera översiktlig granskning och bedömning av delårsrapporten. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision.

Ansvaret för upprättande av delårsrapporten och för att Landstinget i delårsrapporten uppvisar en rättvisande bild av räkenskaperna, med en vederhäftig prognos för helåret, ligger på Landstingets styrelse.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har skett i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt enligt god revisionsssed i kommunal verksamhet. Vidare har de rekommendationer och utkast till rekommendationer som RKR (Rådet för Kommunal Redovisning) och SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utger varit vägledande.

Landstingsstyrelsens ansvar för rättvisande räkenskaper och årsredovisningen regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- ▶ Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9.
- ▶ Kommunallagen, kap 6,8,9
- ▶ Landstingets fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ God redovisningssed

2.5 Metod och genomförande

Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionsssed. Dess huvudsakliga syfte är att ge landstingsfullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att god ekonomisk hushållning kan uppnås.

Riskbedömningen är central i vår metod. Kombinationen av inneboende risk, kontrollrisk och revisionsrisk utgör grunden för vår bedömning av erforderliga granskningsinsatser såväl vad avser art som omfattning.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med nyckelpersoner i bokslutsprocessen och genom att analytiskt granska resultatutfallet med syftet att följa upp eventuellt oväntade och oförklarliga avvikelser, såväl för Landstinget sammantaget som för ingående verksamhetsområden. Substansgranskning av väsentliga balansposter har också genomförts liksom en uppföljning av processen för framtagandet av delårsbokslut med prognos samt de antaganden som ligger till grund för prognosen. Förutom granskning av sifferdelen i delårsrapporten har granskningen även omfattat finansiell information återgiven i förvaltningsberättelsen.

Rapporten har kommunicerats med Landstingets redovisningschef.

3 Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är rättvisande räkenskaper. Delårsbokslutet skall upprättas enligt god kommunal redovisningssed, vilket innebär att samma redovisningsprinciper ska tillämpas som vid årsbokslut. Detta medför krav på bokslutsprocessen att rutinerna anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till delårsbokslutet, till exempel skall periodiseringar av väsentliga poster ske enligt samma principer som vid årsbokslutet.

3.1 Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att ekonomistaben förfogar över kompetent personal för den ekonomiska rapporteringen. Landstinget bedöms att ha en utvecklad och fungerande bokslutsprocess. Dokumentationen och kvaliteten i bokslutet bedöms över lag hålla en tillfredsställande nivå. Vi vill dock framföra följande iakttagelser:

- Processen för delårsrapporter/årsredovisning bör stramas upp och tidigareläggas i sina respektive beståndsdelar.
- I likhet med tidigare genomförda granskningar, har vi vid granskning av delårsrapporten per 2014-08-31 gjort noteringar kring bristen på kontroll av ingående delposter i balansräkningen gällande automatkonterade periodiseringar. Med en automatkonterad periodisering menas exempelvis en sedan tidigare bokförd utgifts/intäktsverifikation som fördelats framåt i tiden för den period affärshändelsen avser. Problemet är som störst i början på året eftersom de flesta posterna har periodiserats ner till noll vid årsbokslutet.

Att balanskonton skall kunna specificeras vid ett bokslut utgör ett grundläggande krav. Landstinget har med hjälp av programvaruleverantören tagit fram en rapport för att identifiera ingående delposter i dessa balansräkningsposter, men rapporten har fortfarande brister innan den kan användas fullt ut. Kontroll av ingående delposter kan således inte genomföras, vilket är en brist som snarast möjligt bör åtgärdas.

Bland ovan nämnda interimsposter ingår även tandvårdsabbonemang, utan koppling till ett försystem. Detta genererar ytterligare transaktioner till ett redan innan transaktionsintensivt konto. Samtidigt blir kontrollen över vilka delposter/-skulder som finns avseende tandvårdsabbonemang än svårare att ha kontroll på.

Vid vår analys av ingående delposter har vi noterat problemet att interna periodiseringar via manuella bokföringsorder blåser upp den externa balansräkningen. Resultaträkningens poster redovisas däremot som interna poster och elimineras i externredovisningen.

Interna periodiseringar via manuella bokföringsorder uppkommer vid fördelning av intäkter (exempelvis ALF-medel, sjukvårdsrådgivning m m) över året och genererar att samma belopp hamnar som både tillgång och skuld i balansräkningen. Vår analys av ingående delposter visar att detta belopp uppgår till ca 330 Mkr i delårsbokslutet per 2014-08-31.

- Vi har i tidigare avlämnade rapporter påtalat vikten av att lanstinget bör se över rutinerna för att säkerställa en så korrekt redovisning av köpt respektive såld vård i tiden. Upplupna intäkter för såld vård beräknas i delårsbokslutet per 2014-08-31 en-

ligt samma principer som tidigare och uppgår till 31,6 Mkr, vilket är en ökning av intäkterna med ca 10,0 Mkr mot samma tidpunkt ifjol och mot årsbokslutstillfället.

Vad gäller köpt vård, kan vi efter utförd granskning av bokslut per 2014-08-31, konstatera att upplupna kostnader för utomlänsvård har bokats upp med 10,7 Mkr, vilket är en stor förbättring. Vid samma tidpunkt ifjol hade någon sådan uppbokning inte gjorts. Uppbokningen är en uppskattning som i efterhand har stämts av mot konsumtionsfiler från storsjukhusen, vilket visar på en mindre avvikelse på 1,6 Mkr i för lågt upptagen skuld. Motsvarande skuld vid årsbokslutet var 17,0 Mkr, vilken baserades på konsumtionsfiler från storsjukhusen.

- Vi har i tidigare rapporter påtalat vikten av att Landstinget ser över regelverket och tillämpningen gällande redovisning av skulder för läkares jourkompensation. I underlaget för jourkulden per 2014-08-31 ingår en rad läkare med mycket höga jourkulder, totalt åtta personer där beloppet är över 1 Mkr. Dessa jourkulder har upparbetats under en mycket lång tid. Jourkulden redovisas i bokslutet som en kortfristig skuld, vilket innebär att avsikten är att reglera den under kommande år. Våra noteringar från tidigare år kvarstår och vi rekommenderar en översyn av hanteringen.
- Anläggningsregister för hjälpmedelsutrustning finns i Landstinget sedan 2014-04-30, men tidigare noterad differens mot huvudbok finns kvar. Dock har beloppet minskat marginellt från 2,0 till 1,7 Mkr (mer i anläggningsregistret än i huvudbok).
- De bidrag som är kopplade till investeringar uppgår per 2014-08-31 till 96,6 Mkr. Investeringsbidrag skall enligt RKR redovisas som en skuld vid mottagandet och där efter upplösas i samma takt som tillgången skrivs av. Landstinget tillgodoser den redovisningsmässiga hantering som följer detta regelverk genom ett manuellt sidordnat system. Eftersom en manuell hantering alltid ökar risken för fel, bör Landstinget undersöka möjligheten att uppdatera berörda system för att tillgodose de ökade kraven. Enligt uppgift är avsikten att automatisera hanteringen under 2015.

Vår granskning av resultatutvecklingen och balansräkningen kommenteras vidare i avsnitt 3.3 och 3.4 nedan.

3.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

För de fall det förekommer avsteg från Rådet för kommunal redovisning, RKR:s rekommendationer, skall skäl för detta anges i delårsrapporten. I delårsrapporten anges ändrade redovisningsrutiner på grund av kortare tid för upprättande av bokslut och konsekvenser av dessa. I detta innefattas att finansiella placeringar värderas till kurs 31/7 2014 samt att upplupna räntor upptagits t o m juli månad och med en beräknad del för augusti månad.

Rådet för kommunal redovisning har i sin rekommendation rörande materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4) förtydligat krav på att även kommuner och landsting ska tillämpa komponentredovisning för materiella anläggningstillgångar från 2014. Västerbottens läns landsting tillämpar inte denna rekommendation vid upprättandet av delårsbokslutet 2014-08-31. Av delårsrapporten framgår hur arbetet fortskrider. Vi har för avsikt att följa upp detta arbete i samband med granskningen av årsredovisningen 2014.

I delårsrapportens beskrivning av redovisningsprinciper saknar vi ett avsnitt om vilka redovisningsprinciper som tillämpats för den sammanställda redovisningen, enligt vilken metod

konsolideringen genomförts, vilket redovisningsregelverk som tillämpas i övriga koncernen och huruvida detta överensstämmer med RKR:s rekommendationer eller ej.

3.3 Resultaträkningen

3.3.1 Översiktlig sammanställning av resultat, budgetavvikelse och prognos

	Resultat jan-aug 2013	Resultat helår 2013	Resultat jan-aug 2014	Budget differens per aug 2014	Budget differens per apr 2014	Prognos 2014 per april 2014	Prognos 2014 per augusti 2014	Budget helår 2014
<i>Belopp i Mkr</i>								
Verksamhetens intäkter	1 421	2 550	1 611	20	23	-6 785	-6 801	-6 719
Verksamhetens kostnader	-5 498	-8 730	-5 869	-98	-66			
Avskrivningar, plan	-201	-305	-205	6	3			
Bedömd återbet AFA (2004)						50	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-4 278	-6 485	-4 462	-72	-40	-6 735	-6 801	-6 719
Skatteintäkter	3 260	4 885	3 524	18	7	5 280	5 286	5 259
Generella statsbidrag	1 159	1 735	1 120	7	4	1 682	1 680	1 670
Finansnetto	-337	-350	57	107	27	-26	60	-75
Resultat före extraordinära poster	-196	-215	239	60	-2	200	225	135
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat/prognos	-196	-215	239	60	-2	200	225	135

3.3.2 Resultatutfall för delåret, åtta månader 2014

Periodens resultat 239 Mkr överstiger motsvarande budgeterade med 60 Mkr, med följande fördelning (jmf med situationen efter tertial 1, april 2014):

▶ Nettokostnadsutfall	-72 Mkr	(- 40 Mkr)
▶ Skatter och statsbidrag	25 Mkr	(11 Mkr)
▶ Finansnetto	<u>107 Mkr</u>	<u>(27 Mkr)</u>
Nettoavvikelse	60 Mkr	(- 2 Mkr)

Det bör noteras att verksamhetens kostnader alljämt fortsätter att utvecklas negativt i förhållande till budgeterade nivåer. Som framgår av ovanstående uppställning är det för Landstinget opåverkbara faktorer som möjliggjort den positiva budgetavvikelsen efter två tertial. Inte minst då utvecklingen på de finansiella marknaderna under rapportperioden, en faktor som naturligtvis är mycket svårbedömd sett ur ett framtidsperspektiv. I upprättad delårsrapport sker en redovisning av orsakerna till att kostnadsutvecklingen inte är den förväntade. Dessa är främst hänförliga till sedan tidigare kända och kommenterade problemområden som bemanningsproblematik, med överskridna personalkostnadsramar samtidigt som även kostnader för inhyrd personal ökar jämfört med tidigare år. Det senare till följd av brist på specialkompetens inom flera områden. En ökad grad av sjukfrånvaro uppges också ha bidragit till kostsamma lösningar. Bland övriga orsakssamband, som omnämns i rapporten, kan nämnas fördyringar till följd av ökade kostnader för den högspecialiserade köpta vården, men också ökade underhållskostnader till följd av "sjuka-hus-problematiken" och ökade kostnader för medicinteknisk utrustning samt kostnader för medicinskt material.

Vår genomförda granskning har inte påvisat några väsentliga avvikelser i förhållande till hur Landstingets resultat har redovisats i delårsrapporten per augusti. Det bör dock noteras att

årets resultat kommer att påverkas positivt av intäktsförda specialdestinerade statsbidrag intjänade under 2013 och tidigare om 23 Mkr samt med 6 Mkr till följd av en återföring av en sedan tidigare gjord nedskrivning av garantikapital LÖF. Den senare finns redovisad i delårsrapporten som en jämförelsestörande post.

I vår rapport efter den utförda bokslutsgranskningen 2013 framförde vi synpunkten att en sammanhållen rapport avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Detta med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser. Vi konstaterar att vår synpunkt inte har uppmärksamats i årets upprättade delårsrapporter.

3.3.3 Prognos för helåret

Baserat på upprättat delårsbokslut, efter årets första åtta månader, prognostiseras för helåret 2014 ett positivt resultat om 225 Mkr jämfört det budgeterade om 135 Mkr. Detta efter att prognosen i ett mycket sent skede i delårsbokslutsprocessen justerats ner med 50 Mkr till följd av att AFA inte kommer att besluta om någon återbetalning av premier för avtalsförsäkringar under 2014. Den tidigare bedömda återbetalningen har på ett onödigt utmanande sätt inkluderats i tidigare lämnade prognoser, vilket vi kommenterade och kritiserade i vår rapport efter granskningen av delårsbokslutet per april. Exkluderat denna justering utvisar augustiprognosen en ökning med 75 Mkr jämfört med det prognostiserade resultatet efter delårsbokslutet i april. Som framgår av vår resultatutvecklings-tabell ovan, är det framförallt utsikten om ett ytterligare förbättrat finansnetto som svarar för den tilltagande optimismen.

Den underliggande och för Landstinget påverkbara nettokostnaden utvisar en prognostiserad negativ avvikelse om -82 Mkr. Det bör således observeras att den beräknade avvikelser inte är i paritet med utvecklingen för årets två första tertial. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen och med respekt för de problemområden som avses, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.

3.3.4 Utförd granskning av resultaträkningen

Förutom en genomförd analytisk granskning av intäkts- och kostnadsslagen i resultaträkningen har vi utfört en avstämning av Landstingets finansiering, skatter och generella statsbidrag, visavi staten. Vår genomförda granskning har inte påvisat några väsentliga avvikelser i förhållande till hur Landstingets resultat har redovisats i delårsrapporten.

Verksamhetens nettokostnadsutveckling

I delårsrapporten presenteras en analys av budgetavvikelsen per "anslagsbindningsnivå". Som tillägg till informationen som framgår av delårsrapporten, illustrerar nedanstående tabell verksamheternas andel av de redovisade nettokostnadsutfallen per augusti (8 månader) jämfört med situationen efter april månad (4 månader) och med hur den samlade verksamheten prognostiseras för helåret 2014. Av tabellen framgår även nettoeffekterna av de budgetjusteringar som Landstingsstyrelsen, enligt uppdrag i landstingsplanen, gjort under 2014. Nettokostnadsramen i budgeten har härvid också kommit att utökas med 10 Mkr mot en motsvarande gjord budgetökning av det förväntade generella statsbidraget för läkemedel (under finansieringen).

Nettokostnadsutveckling under 2014	Budgetjust. under 2014	Per April 2014	Per Aug 2014	Prognos aug-14
Belopp i MKR				
<i>Verksamheter under LTS</i>				
Primärvård	2	-12	-27	
Service	7	-12	-23	
Centralt	-39	6	36	
	-30	-18	-14	
<i>Verksamheter under HSN</i>				
Medicinsk vård	44	-16	-25	
Kirurgisk vård	36	-32	-47	
Regionvård	31	5	-19	
Tandvård	-7	1	-1	
Centralt	-66	17	29	
	38	-25	-63	
<i>Övriga verksamheter</i>	2	3	5	
Verksamheternas nettokostnad	10	-40	-72	-82

Sammanfattningsvis återger tabellen att årets prognostiserade nettokostnadsutfall, -82 Mkr, inte står i paritet med utfallet och utvecklingen under årets två första tertial. Enligt delårsrapporten grundar sig bedömningen i stället på att kostnadsutvecklingen har bromsats upp och att kostnaderna därmed skall kunna följa den ursprungliga budgeterade nivån under årets sista tertial.

Liksom i tidigare rapporter gör vi sammanfattningsvis bedömningen att avvikelserna kan härledas till främst två problemområden. Det ena, att igångsatta besparingsprogram inte ger avsedd effekt och den andra att kända, mer strukturellt betingade problemområden, sedan lång tid inte haft budgettäckning. I delårsrapporten redovisas att effekten av vidtagna åtgärdsplaner under Hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår till drygt 33 procent av det planerade årsbeloppet, eller 20 Mkr av 60 Mkr. I delårsrapporten per april redovisades de uppnådda effekterna till 8 Mkr. Noters bör att ingående verksamheter under Landstingsstyrelsen inte omfattas av någon åtgärdsplan med redovisade effekter i delårsrapporten.

3.4 Balansräkningen

Den genomförda översiktliga granskningen av balansräkningen har tagit sin utgångspunkt i att söka svar på stora och/eller oväntade avvikelser jämfört med tidigare perioder. Granskningen har inte påvisat några väsentliga avvikelsernoteringar i förhållande till hur Landstingets

redovisat substansen av tillgångar och skulder i delårsrapporten. Förutom den osäkerhet som följer av problematik beskriven i avsnitt 3.1 ovan, gällande de av redovisningssystemet gällande automatgenererade interimistiska konton, har balansräkningens poster substansgranskats mot dokumenterade underlag utan anmärkning.

Följande granskningsnoteringar kan dock vara värd att notera:

■ **Koncernfrågor**

I vår rapport efter granskningen av årsbokslut 2013 uppmärksammade vi revisorerna på att det under boksluts- och årsredovisningsprocess inte förelegat erforderlig information för att på ett tillfredsställande sätt kunna bedöma framtida eventuella finansiella risker härrörande till problem knutna till spårtrafiken.

Denna del utvecklades i delårsrapporten per 2014-04-30 i och med att ingående koncernföretag beskrevs med utgångspunkt i utfall och prognos. I delårsrapporten per 2014-08-31 lämnas enbart en allmän kommentar om att "samtliga bolag utom Västerbottens Museum (-127 tkr) och ALMI (-1 219 tkr) visar överskott eller nollresultat. Bolagen prognostiserar genomgående att lagd årsbudget kommer att hålla alternativt att det blir ett överskott. Norrtåg har en bra ekonomi och stabil likviditet." Några närmare kommentarer kring utfall och prognos för övriga bolag görs inte, vilket bör förbättras.

Det finns även utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.

3.5 Bedömning

- Delårsrapporten bedöms i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i överensstämmelse med god redovisningssed. Räkenskaperna ger i allt väsentligt en rättvisande bild av resultatet för perioden och ställningen per 2014-08-31. Baserat på utförd granskning och genomförda analyser bedömer vi kvalitén på upprättat delårsbokslut som tillfredsställande och att det därmed utgör ett vederhäftigt underlag för uttalad prognosbedömning av 2014 års resultat. Vi har dock lämnat synpunkter i syfte att minimera risker för oupptäckta väsentliga fel kopplade till interimistiska balanskonton.
- Vi noterar att den prognostiserade nettokostnadsutvecklingen för årets resterande fyra månader inte är i paritet med utvecklingen efter årets två första tertiäl. Förhållandet har sin grund i att Landstingsstyrelsen bedömer att vidtagna kostnadsreducerade åtgärder skall kunna realiseras under verksamhetsårets resterande månader. Mot bakgrund av den historiska utvecklingen så här långt och med respekt för de problemområden som avses, torde risken för en viss överoptimism av bedömt årsutfall inte vara försumbar.
- Verksamheter med redovisade budgetunderskott bedöms alljämt vara relaterade till två problem. Det ena är att igångsatta besparingsprogram inte ger avsedd. Det andra utgörs av att kända problemområden inte haft budgettäckning.

- En sammanhållen årsredovisning avgiven av landstingsstyrelsen för Landstingets samlade verksamhet, bör inkludera en avvikelseanalys av de ingående verksamheternas resultatutveckling. Med såväl information om väsentliga orsaker som handlingsplaner för verksamheter uppvisande negativa budgetavvikelser.
- Det finns utrymme för ytterligare förbättringar vad gäller beskrivning av finansiella risker kopplade till bolagens verksamhet i allmänhet samt spår- och busstrafik i synnerhet.

4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige skall fastställa mål för god ekonomisk hushållning och uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och i årsredovisning. Revisorerna skall granska och bedöma måluppfyllelsen. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål samt verksamhetsmål. I denna granskning följs endast de finansiella målen upp.

4.1 Finansiella mål

Landstingsstyrelsen utvärderar i sin delårsrapport måluppfyllelsen av de finansiella mål som av landstingsfullmäktige har fastställts i landstingsplanen 2012-2015, samt balanskravsresultatet utifrån bedömd prognos.

Målen för god ekonomisk hushållning har av fullmäktige beslutats till tre kvantifierbara finansiella mål vilka återges och kommenteras nedan;

- ▶ **Landstinget skall ha ett positivt ekonomiskt resultat som uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för vardera året 2013-2015.**

Styrelsen redovisar i delårsrapporten i sin bedömning av måluppfyllelse att fullmäktiges resultatmål om 135 Mkr kommer att kunna infrias. Vi konstaterar, mot bakgrund av vad vi framfört under punkten 3.4.3 ovan, att den bedömda måluppfyllelsen bör tolkas med iakttagelse av viss försiktighet.

- ▶ **Investeringarna ska finansieras utan extern upplåning**

Vi instämmer i Styrelsens bedömning att målet kommer att uppnås sett till innevarande år. Vidare bör noteras fullmäktiges uttalade strategi om att en årlig investeringsnivå skall ligga i paritet med de årliga avskrivningarna. Per augusti mån uppgår investeringsutgifterna till 211 Mkr av den totala fastställda investeringsbudgeten för 2014 om 395 Mkr. Styrelsen gör bedömningen att investeringsutfallet för helåret 2014 kommer att ligga något lägre än fastställd investeringsbudget

Det totala pensionsåtagandet vid utgången av 2015 ska vara finansierat till minst 25 procent.

Det finns inga årsvisa delmål fastställda, vilket innebär att vi inte kan uttala oss om måluppfyllelse för enskilt år/period.

4.2 Balanskravet

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, är lagstadgat enligt Kommunallagen 8 kap. 4 §. Avstämning av balanskravet skall ske i delårsrapporten på basis av det prognostiserade och justerade resultatet för året.

Styrelsen gör i sin delårsrapport denna avstämning och redovisar i sin prognos ett bedömt balanserat justerat resultat för 2014 om 183 Mkr. Enligt vår bedömning kommer Landstinget att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat, även beaktat den osäkerhet till redovisad prognos som kommenterats i punkten 3.4.3 ovan.

4.3 Bedömning

- Finansiella mål för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapporten.
- Såväl fastställt resultatmål som investeringsmål kommer att kunna infrias 2014.
- Landstinget kommer att kunna redovisa ett positivt balanskravsresultat för 2014.

Umeå den 30 oktober 2014

Peter Bjureberg
Auktoriserad/certifierad revisor

Malin Westerberg Blom
Auktoriserad/certifierad revisor